

מסורת הש"ס

(א) גיר' הערוך בערך ס מים סוף, (ב) [נחמ קטו: תיג'ו] א מרים (ד, י: 7) [נחמ 65, 66] (ס) [מ"א לדיבס]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מפני שאנו וכו' נרמה צרתה וכו': (ב) ד"ה יעשו וכו' לבעול ולהתגרות כג מנחם:

מוסף רש"י

הובא בעמוד קט"ז.

תוס' חד מקבואי

נתיא יבמה שאמרה בתוך ל' לא נבעלתי בין שהיא אומר בעלתי בין שאומר לא בעלתי כופין אותו שיחלוץ לה לאחרי ל' יום מבקשים הימנו שיחלוץ לה. היא אומרת בעלתי והוא אומר לא בעלתי לא בעלתי ה"ו יוצאה בגט פירוש לאחר ל' יום קאי. הוא אומר בעלתי והיא אומרת לא בעלתי אע"פ שחזר ואמר לא בעלתי צריכה גט וחליצה. היא סיפא נמי לאחר ל' יום קאי וכו' לה מתי מירי כשהגט יוצא מתחת ידה אין הגט יוצא מתחת ידה עד שכופין אותו לחלוץ הוה כופי אותו ליבם. והא דקתי צריכה גט וחליצה פירשה ר' אמי שצריכה חליצה עם גיטה שיצא מתחת ידה והיא דקאמי אפי"י שחזר ואמר לא בעלתי לא הצריכה חליצה כד"ש הוא דצריכה חליצה כשלא בעל יתרו משבעל אלא אפי"י שחזר ואמר לא בעלתי [אין] כופין אותו שיחלוץ לה אלא מבקשים ואין כופין דאדבורא קמא סמכין דאמר בעלתי בראשי אמר הוה נתן לו ליתקנה חבא גט לביאחי פ"י רב (אס) [אש] מירי נמי כשהגט יוצא מתחת ידה והכי אוקי לה ומאי צריכה גט וחליצה דקאמי צריכה גט אחר חוקי מהגט הראשון שנתן לו ליתקנה לפסולי ממנו וכן האחים. דה"ק בעלתי אחר שנתיי לה גט וביאחי פסולה כמאמר שרורה רבן זצ"לה גט וחליצה. וה"ק אף ע"פ שחזר ואמר לא בעלתי לא תימא אדירובי בתיי סמכין ולא תהא צריכה גט אלא אדירובי. אלא סמכין וצריכה גט. כמה מניה הוונא בריה דרב נתןן מרב נתןן ז"ל אמר: פ"י אמתני קאי יבמה שאמרה בתוך ל' יום לא נבעלתי ויבם צרתה בעלתי מהו לאסור צרתה לעלמא משום דברוא דירה דאמרה לא נבעלתי דאי לדיבורה דידה צרתה מותרת לעלמא בלא חליצה א"ל מפני שאנו כופין ומבקשים אנוסה צרתה פ"י ומותרת לעלמא בלא חליצה. וכן הוה בראשונה היו אמורים ג' נשים יוצאות ונטולת כחובה האומרת טמאה אני לך שמים בני לבינך (א"ר) נטולה אני מן היהודים וחזרו לאמר שלא תהא

בית שמאי פרק שלשה עשר יבמות ק"ב.

היא אומרת נבעלתי והוא אומר לא בעלתי יוציא בגט. פ"י צקונט' דלאחר שלשים יום קאי וכן נראה דומיא דסיפא דהוא אומר צעלתי והיא אומרת לא נבעלתי אע"פ צריכה גט וחליצה והיינו דוקא אחר שלשים דמתוך שלשים נבעלתי והיא אומרת צעלתי

מיוזו ביוז. צוש הימנה: צשגיטה וילא. נתנן לה גט וקס"ד גט גמור לציאתו הוא: היא אומרת נבעלתי. לאחר שלשים קאי: יוציא בגט. אם צא להוציאה דיה בגט דהיא נאמנת דכולי האי לא מוקים: צריכה גט. לציאתו משום דלמנר צעלתי ולאחר שלשים יום איהו

מיהינן: וחליצה. משום דהיא שותפה לנפשה חמיכה דאסורא. ומדקאמר צריכה גט מכלל דצאין לה גט עסקינן ואמאי קמיני רישא לופיין לחלוץ ניכפיניה לייבם: אמר רבי אמי לעולם צשגיטה צידה והכי קאמר צריכה חליצה עם גיטה ואע"פ דקמיני אמבקשים קאי וה"ק אע"פ שחזר ואמר לא נבעלתי דאיהו למימר כופין הואיל ומודה אפי"י אין כופין אלא צריכה חליצה ואי לא צעלי למחלוץ לא כופין דסמכינן דליצוריה קמא הואיל ולאחר שלשים יום הוא: רב אשי אמר. לעולם צריכה גט אחר לצד גט הראשון דהתם גט ליתקמו ונפסלה עליו לפיכך לא נכפינן לייבם וכיון דלמנר צעלתי צריכה גט לציאתו דיש ציאה אחר הגט והשתמא מסתברא אע"פ דקמיני וה"ק אע"פ שחזר ואמר לא נבעלתי וילא למימר לא מיבעי גט אלא חליצה אפי"י בעלי גט: שניהם מודים. שלא נבעלה ומעיקרא אמר צעלתי: הוון כך שמו: צרסה מהו. יבמה כשנסה יבמה ונפטרה צרתה ואמרה יבמה לאחר זמן לא נבעלתי מהו ליתקו צרתה מפני ליצורה של זו: מפני שאלו כופין ומבקשים: לנרעה דאיהי שותפה לנפשה חמיכה דאסורא נאסרה צרתה (א) ודאי לא מיסתרה לחוקה הכונס את האשה בעל לאחרי: האומרת טמאה אני לך.

מיוזו ביוז מינה עד שכופין אותו לחלוץ ניכפנו לייבם אמר רב ב"שגיטה יוצא מתחת ידה מיתביב יבמה שאמרה בתוך שלשים יום לא נבעלתי בין שהוא אומר בעלתי בין שהוא אומר לא בעלתי ב"ה שיחלוץ לה לאחר שלשים יום מבקשין הימנו שיחלוץ לה היא אומרת נבעלתי והיא אומרת לא נבעלתי אע"פ שחזר ואמר לא נבעלתי אמר רבי אמי לנפשה חמיכה דאסורא נאסרה צרתה (א) ודאי לא מיסתרה לחוקה הכונס את האשה בעל לאחרי: האומרת טמאה אני לך. דאמרה עליה וכתובתה לא מיפקדה וצאה כן מוקמינן לה צדקה בתרא דנדרים: (א) שמים בני לבינך. גלוי וידוע לפניו שזינך נזקק לי כדרך בני אדם ואין איש עד להוכיח צין צנינו: עוללה אני מן היהודים. ומדאסרה נפשה חמיכה נבעלתי אע"פ שמיש קשה לה וחלוץ הוא לפיכך

(א) מייבזו ביוז מינה עד שכופין אותו לחלוץ ניכפנו לייבם אמר רב ב"שגיטה יוצא מתחת ידה מיתביב יבמה שאמרה בתוך שלשים יום לא נבעלתי בין שהוא אומר בעלתי בין שהוא אומר לא בעלתי ב"ה שיחלוץ לה לאחר שלשים יום מבקשין הימנו שיחלוץ לה היא אומרת נבעלתי והיא אומרת לא נבעלתי אע"פ שחזר ואמר לא נבעלתי אמר רבי אמי לנפשה חמיכה דאסורא נאסרה צרתה (א) ודאי לא מיסתרה לחוקה הכונס את האשה בעל לאחרי: האומרת טמאה אני לך. דאמרה עליה וכתובתה לא מיפקדה וצאה כן מוקמינן לה צדקה בתרא דנדרים: (א) שמים בני לבינך. גלוי וידוע לפניו שזינך נזקק לי כדרך בני אדם ואין איש עד להוכיח צין צנינו: עוללה אני מן היהודים. ומדאסרה נפשה חמיכה נבעלתי אע"פ שמיש קשה לה וחלוץ הוא לפיכך

קיימא נמי אמתוך ל' ואפי"י שניהם מודים שלא צעל צריכה גט צדדי חליצה אפי"י תוך שלשים ולא דוקא נקט הוא אומר צעלתי דפ"י ורישא דקמיני כופין אותו לחלוץ ה"ה דגט נמי צעיל דקמיני צסיפא אלא אחתי לא אחת לאשמעינן תקנתא דגט צדדי חליצה אלא דין כפייה ובקשה דחליצה ומתמת שתי הלשונות שפיר"י נראה לאסור הצרה עד לאחר שלשים יום אם לא יודו שניהם צעבל ולהצריך גט לכוננו אפי"י. תוך שלשים אפי"י שניהם מודים שלא צעל: אמר ר' אמי: (א) לא צעיל לחוקינהו הך משנה כמשנה אחרונה (לעיל דף טז:) דמנות חליצה קודמת ולכן כופין לחלוץ דאמתני קאי ומתמתני דאיידי צדדי צדדי ייבום לפי משנה ראשונה קיימא: אמר רבי אמי צריכה חליצה עם הגט. פ"י גיטה שהיה כבר ואם תאמר וא"כ מאי הוא דקמיני ואע"פ שחזר ואמר לא נבעלתי צריכה גט וחליצה אדרבה היא הנומנת דכיון דלא צעל צריכה חליצה ויש לומר דהכי קאמר אע"פ שאמר לא נבעלתי צריכה להיות צידה דמי צדדי ייבוינך. פ"י צקונטס גלוי וידוע לשמים אין נזקק עמי ע"פ דרב דאמר יבם אינו כבעל וקאמר התם אין כותבין אגרת מרר על שומרת יבם ואם אימא דמבקשים דהא מנתיין שייך במורדת א"כ קשיא דשמאלא דאמא שתיק גמרא מניה אלא דאי ליתא דירקא וליכא למשמע מניה דהדיא מורדת כלל ולא שמעינן מניה אלא לאחר מיתה בעלה אין כופין אותו לחלוץ כפשוטה דמתניתין אבל הפסדת כתובתה מלאה אחירתי והיא רלא) שייך במכוסין ומבקשין דהכא כלל אילו דבריו ו"ל נניאין תצק דבריו ולא כולם (א) נראה קצת דרב דשמאלא ג' איירו כלל כתובה אלא ככופים ומבקשי: וליכא הכא דין מורדת. וק מה שהקשה דשמאלא תירץ אבא מאיר ו"ל

עין משפט גמ' מצוה

בג א ב ג ד מ"י פ"י
מל' יבם ה' ה
סמך עשין לא טו"ש:
אפי"י עשין קס' טע"ו:
ב"ה ד מ"י פ"י צדדי חליצה
אשיות הלכה כג סמך
עשין מה טו"ש עשין שם סימון
קטו טע"ו:
ג' ד מ"י עשין פ"י ה' ה'
טו ועשין ה' טו
טו"ש עשין עס סימון טו טע"ו:
ד:
ב"ה ד מ"י פ"י צדדי חליצה
מרים ה' ח סמך
לאזין רמז טו"ש ע"ו:
סימון רמז טע"ו סח:
ב"ה ד מ"י פ"י צדדי חליצה
ה' טו סמך עשין טו
טו"ש עשין אפי"י סימון קס' טע"ו:
טע"ו:
פ"י צדדי חליצה

תוס' חד מקבואי (המשך)

מאכלין לאדם ובר האסור לו. אגרה הגנת תשמיש על היהודים כיון דמשפרידא ליה לתשמיש לאו כל כמינה א"צ הבעל הפרה מלוקח ולא חישי משום איסור כולל. ופי' הששים ביני לבינך שאינו יורה חזק דהיא אב בי"ד ז"ל פ"י שלא נזקק לה ואי"צ (א"ר) בעל וממהינני לה (א"ר) הבעל הפרה מלוקח. מנז דאי בעיא אמרה דאינו יורה חזק דאידי מהימנא משום דקום לה. איביעו להו נטולה אני ליהודים ליבם מהו מי מספק ארעה דמת בעל ונפלה ארעה יבם או לא. פירוש ז"ל מי מספק ארעה יבמה בעל נפלה קמי דמית וחליצה נפלה נדה ולא לא מספק ארעה ואו חליצה עלה נדה דשאמרה נטולה אני מן היהודים לא אמרה אלא בשביל גירוש ובעל שלא יהא בעל סבור שענייה נחנה בארז אם גירשנה גטא ביבם אם גירשה זה אסורה בארז לא אסקא ארעה דמית בעלה ונפלה קמי יבם ארעה דהכי לא נדה ולא חליצה עליה. רב אמר [בס] אינו גמירתי ונפלה עליה. ושמואל אמר יבם (א) עניניהו נדה אין הבעל יכול להפר לסלק הנדרים שנתנה בחיי הבעל שאפי"י אמר אביי כותיה דרב מסתברא דהניא הנדרות הגנאה מיבמה בחיי בעלה כופים אותו שיחלוץ לה. ואם אימא דמסקא ארעה גמירתי מירבי ליה. אלא לאו ש"מ לא מספק ארעה ואפי"י חיליל עלה נדה חליצה נפלה קמי יבם ארעה דמי למוכרין דלא ארכי יבמה כלל אלא שאמרה סתם נטולה אני מן היהודים ויכין דלא אסקא ארעה לא חיליל עליה נדה. הורב אסקא כתב בהלכותיו מי מספק ארעה כלומר וכופין או לא מספק ארעה ומבקשים. והלכה כרב דאמר כופין אותו שיחלוץ לה ונ"מ דלא חליצה נפלה נדה חליצה הוה מורדת וש"מ דליתא לשמואל דאמר אין כותבין אגרת מרר על שומרת יבם ועל זה כתב ברוב אפירם ז"ל היכי קא פסיק הכא דליתא

(א) נראה דל"ל הכי בעל סמך חליל עליה נדה ואינו יכול להפרי ולנקל הנדרים. (ב) צדדי חליצה אמר לך דלא דמי למנתי. (ג) ע"י כפר הכותב הנכונן ז"ל וצדדי כן שהארכי בהו.

(א) נראה דהא שמואל אמר לך דלא דמי למנתי. (ב) ע"י כפר הכותב הנכונן ז"ל וצדדי כן שהארכי בהו.